

Aðalfundur í FA 1997

ÁKI BERTHOLDSSEN

Føroya Arbeiðarafelag tryggjar limirnar:

Skal hjálpa fólki í neyð við pengum

Føroya Arbeiðarafelag fer nú at hjálpa teimum fíggarliga, sum vera fyrri vanlagnu. Enn er hjálpin ikki so stór, men upphæddin fer at hækka stigvíst

– Enn er talan ikki um so stórar upphæddir. Men vit fara at betala meiri og meiri, so hvørt vit fáa ráð til tað.

Føroya Arbeiðarafelag hevur tikið eitt stórt stig fyrri at bota um umstøðurnar hjá limum.

Tað eru nøkur ár síðani, at felagið setti á stovn ein trygdargrunn, sum skal veita teimum eitt fíggarligt plástur á sárið, sum sita eftir, tá ið limur í Føroya Arbeiðarafelag doyri í arbeiðsførum aldri.

Avgjørt varð, at grunnurin skuldi byrja at betala, tá ið hann var komin upp á 25 milliónir.

Tað er hann nú.

Og 1. januar 1997 var so tann dagur komin, at grunnurin fór at virka.

Tvs, at tey, sum sita eftir lim í Føroya Arbeiðarafelag, sum doyri í arbeiðsførum aldri, kunnu nú søkja um fíggarligan styrk úr grunninum.

Á aðalfundinum í Føroya Arbeiðarafelag varð hetta mettt at verða eitt stórt framstig fyrri trygdina hjá øllum teimum, sum eru limir í Føroya Arbeiðarafelag.

Ætlanin er, at útgjaldið úr grunninum skal økjast, so hvørt grunnurin veksur, men sjálvt stovnsfæði verður ikki nortíð.

Og sigast má, at grunnurin veksur bara heilt skjótt. Palle Olsen, bókhaldari hjá FA, upplýsti, at pengarnir standa soleiðis, at grunnurin veksur einar trýggjar milliónir um árið.

Stovnsfæði verður tikið av tí 1% gjaldi, sum arbeiðsgevarar gjalda av hvørjari lön til lívstryggingar og onnur sosial endamála.

Grunnurin hevur eina

fasta tabell at gjalda út eftir.

– Hetta er eitt slag av lívstrygging, segði Páll Nielsen, sakførari, sum greiddi fundarfólki frá broytingunum.

– Tey, sum eru í trygging og fyratiðrunum, fáa tær størstu upphæddirnar, tí vit halda, at tey hava tær størstu skyldurnar.

– Tey ungu standa kanska ikki fyrri húsum enn og tey eldru eru komin uppundan, segði Páll Nielsen.

Úr 5.000, upp í 50.000
Tey, sum sita eftir ein 19 ára gamlan, sum doyri, fáa 5.000 krónur.

Síðani hækka gjaldið spakuliga uppeftir:

Tey, sum sita eftir ein 20-21 ára gamlan fáa 7.000 kr. 22-23 ár geva 10.000 krónur. 24-25 ár: 15.000 krónur. 26-27 ár: 18.000 krónur 28-29 ár: 20.000 krónur 30-31 ár: 30.000 krónur 32-33 ár: 40.000 krónur 34-49 ár: 50.000 krónur

Síðani minskar gjaldið aftur spakuliga niðureftir til tey, sum sita eftir ein 67 ára gamlan lim í FA, enda niðri aftur á byrjunarupphæddini, fáa 5.000 krónur.

– Men afturat sjálvum stuðlinum leitar grunnurin 5.000 krónur fyrri hvørt barn undir 18 ár.

Gjaldið verður dagført annaðhvørt ár.

Fyribils letur grunnurin bara stuðul, um limur í FA doyri.

Men endamálið er, at grunnurin seinni eisini skal stuðla limum, sum verða avlammir.

Eftir endamálinum kann grunnurin eisini stuðla limum, sum hava hjálp fyrri neyðini av øðrum sosialum orðskum, men tað kemur heldur ikki uppá tal, fyrr enn stovnsfæði er vaksið.

– Útrokingar, sum eru gjørdar vísa, at grunnurin kemur at gjalda umleið 1.515.000 krónur í ár.

Bara næstringar

Tað eru bara næstringar, sum kunnu fáa stuðul úr trygdargrunninum.

– Tað eru bara hjúnafelag ella sambúgvandi, sum

Limirnir í Føroya Arbeiðarafelag

eru nú tryggjaðir um teir doyggja í arbeiðsførum aldri. Grunnurin fór at virka 1. januar og ætlanin er, at útgjaldið skal økjast, so hvørt ráðini verða a til tað. Myndin er av aðalfundinum í FA, sum var um vikuskifti. Hóast nógv var á skrinni, fingu tey eisini stutt sæst stundir við ymsum. Onkur las og onnur høvdu stokkar við.

í FA hevur skyldu at upphalda, sigur Páll Nielsen.

Tvey ár og fimm ár

Tann, sum skal hava rætt til útgjald skal hava verið limur í Føroya Arbeiðarafelag í tvey tey seinastu árinu út í eitt, ella í fimm ár út í eitt, áðrenn hann ella hon doyri.

– Ein onnur treyt er, at seinastu tvey árinu skal viðkomandi hava havt minst 50% av inntøkuni frá arbeiði, sum er umfatað av høvuðssáttmálanum, ella av sáttmála, sum FA hevur góðkent.

Ella skal viðkomandi hava arbeitt innan sáttmála-økið í minst 16 mánaðir hesi seinastu tvey árinu.

Tann, sum ikki fult út lýkur hesar treytir, missir lutfalsligan stuðul.

Fyri ikki at missa lutfalsligan stuðul, kann viðkomandi betala grunninum eitt gjald, sum nevndin ásetur.

Men harafturat kunnu limir í FA, sum ikki arbeida fyrri sjúku, ella tí tey eru arbeiðsleys, varðveita rættin til stuðul við at gjalda grunninum 10 krónur um vikuna.

Er skattskyldugt

Gjaldið úr grunninum ávirkar ikki møguligt gjald frá øðrum tryggingum.

Men tíverri er gjaldið skattskyldugt, tí Toll & Skattstovan vil ikki góðkenna gjaldið sum eina trygging.

– Málið varð sent landsstýrinum, men landsstýrið hevur einki var givið okkum-uttan at venda okkum til Toll & Skattstovuna, um vit eru ónøgd, segði Ingeborg Vinther.

Hon sigur, at tikið verður nú at ávirka politikarar til at broyta skattalógina so at gjaldið úr grunninum verður skattafrítt, og tað fer Føroya Arbeiðarafelag í holt við nú.

Hugsa um tey gomlu

Føroya Arbeiðarafelag skal arbeida fyrri, at fáa eina eftirlønarskipan fyrri limir sínar.

Tað heldur Sørvágs Arbeiðarafelag.

Og hetta skeyt felagið eisini upp á aðalfundinum hjá FA í farnu viku.

Karla Einarsson segði, at Arbeiðarafelagið Hæddin tók undir við hesum.

Hon bað FA umhugsu spurningin at taka við uppi samráðingarnar, sum verða nú.

Karla Einarsson fegnast um, at FA hevði fingið eina trygging fyrri

fólk upp til 67 ár, og helt, at tað hevði verið gott við eina trygging til tey eldru eisini.

Fleiri onnur tóku undir við hesum, men spurt var, hvaðani pengarnir skulu koma.

Gjørt varð greitt, at skuldi FA hava eftirlønarskipan, mátti gjaldið til FA hækka, tí 0,5% gjaldið, sum er, røkkur ikki longri enn tað ger.

Nøkur niðurstøða varð ikki tikið á fundinum, men stjórnin í FA arbeidir viðari við málinum.

Einki mvg á umvælingar av húsum

Føroya Arbeiðarafelag eigur at arbeida fyrri, at mvg verður tikið av húsumvælingum.

Á aðalfundi í FA um vikuskiftið skeyt arbeiðarafelagið Hæddin hetta upp fyrri fundinum.

Karla Einarsson vísti á, at vit høvdu kunnað drigið 20.000 krónur frá fyrri umvælingar, men hetta umfataði bara lönir og tilfaruttan mvg. Hon

helt, at tað kundi verið ein stór hjálp um vit eisini høvdu sloppið undan mvg.

Ingeborg Vinther helt, at tað var uppá sitt pláss at taka hetta málið fram á fundi ímillum øll feløgini, tá ið tey hittast.

Hon segði, at FA skuldi arbeida fyrri at øll feløgini sendu inn eitt felagsskriv til landsstýrið um hetta.